

Odborný komentář

Podpora podnikání ze strukturálních fondů EU se výrazně opoždjuje

Praha, 23. 2. 2015

Strukturální fondy EU jsou klíčovým nástrojem evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jejímž cílem je zejména podpora méně rozvinutých regionů a regionů potýkajících se stzv. strukturálními problémy. Zúžíme-li spektrum strukturálních fondů EU na podporu podnikání, měli čeští podnikatelé první možnost čerpání ve zkráceném programovacím období 2004 – 2006 (v rámci celé EU se pak jednalo o období 2000 – 2006) v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání (OPPP) a jeho 11 podprogramů. Cílem bylo nejen aktivně podpořit podniky pořizující nové stroje a technologie, budující podnikatelské nemovitosti, realizující energetické úspory atp., ale zároveň nastavit procesy a know-how jak mezi podnikateli, tak ve státní správě, aby se mohlo hladce navázat čerpáním v prvním úplném programovacím období 2007 – 2013. Toto se do značné míry povedlo. První výzvy OPPP byly vyhlášeny 12. 5. 2004, tedy pouhých 12 dní po našem začlenění do EU. Operační program měl alokaci cca 8,7 mld. a byl vyčerpán na 98,3 %. Česká republika se tak v období 2004 – 2006 zařadila mezi země s vysokou mírou efektivity čerpání dotací z EU.

Paralelně s administrací OPPP probíhaly přípravy nového Operačního programu Podnikání a inovace (OPPI) na období 2007 – 2013. K vyhlášení prvních výzev tak došlo již v březnu 2007 s příjmem žádostí od června 2007. Také díky včasnému zahájení se podařilo podpořit na 11 tisíc projektů, přičemž k 31. 12. 2014 bylo příjemcům proplaceno 61 mld. Kč a cílem Ministerstva průmyslu a obchodu a agentury CzechInvest je kompletní vyčerpání OPPI ve výši cca 82 mld. Kč. Jedná se jistě o cíl nelehký a ambiciózní, snad se jej však podaří naplnit. V každém případě se očekává, že OPPI bude opět neúspěšnějším programem v čerpání dotací ze Strukturálních fondů EU.

Dostáváme se tedy k aktuálnímu období 2014 – 2020 a k Operačnímu programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK). Tento operační program disponuje alokací 117 mld. Kč. V následujících letech bude nezbytné rozdělit tyto prostředky mezi kvalitní a smysluplné projekty splňující kritéria dílčích výzev a cíle a indikátory celého programu. K tomu bude zapotřebí maximálního úsilí podniků a dalších potenciálních příjemců dotací, Ministerstva průmyslu a obchodu jakožto řídicího orgánu, agentury CzechInvest v roli zprostředkujícího subjektu a také poradenských společností, které v podstatné míře zajišťují outsourcing služeb spojených s náročnou přípravou žádostí a administrací schválených projektů. K tomu, aby bylo možné zahájit naplňování cílů, bohužel chybí jediný, ale zato zcela podstatný faktor. V lednu 2015, tedy rok po zahájení programovacího období 2014 – 2020, dosud nebyly vyhlášeny žádné výzvy. Zdržení je zapříčiněno na mnoha úrovních, od pozdního přijetí potřebné legislativy na evropské úrovni, přes přípravu nového informačního systému, ve kterém budou projekty spravovány, dále pak protahující se tvorbu a schvalování samotného operačního programu, až po dlouhodobou nevoli přijmout kvalitní služební zákon odpovídající standardům EU. Aktuální informace hovoří o vyhlášení prvních výzev

v březnu 2015 s příjmem žádostí od června 2015. Bohužel tedy potencionální žadatelé přijdou o celých minimálně 15 měsíců respektive 18 měsíců, počítáme-li pozdější termín přijímání žádostí, kdy mohli čerpat dotace z EU.

Doufejme, že se tyto termíny podaří naplnit a již tak dramatický skluz se oproti dvěma předchozím obdobím, ale také ve srovnání s některými okolními státy, které již programy schváleny mají, nebude dále protahovat.

Petr Holan, tajemník Asociace pro strukturální fondy EU
e-mail: petr.holan@apef.cz

Asociace pro evropské fondy, z. s. zastřešuje profesionály působící v oblasti evropských fondů. Usiluje o zajištění centralizované komunikace s řídicími orgány za účelem prosazení transparentního, efektivního a spravedlivého čerpání dotací z EU. V současné době tvoří APEF 7 členů.